

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Torill Espedal
Miljøvernnavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 04

Vår dato
20.10.2008
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2008/3168-461.2
Deres ref.

Oppdal kommune

7340 Oppdal

Oppdal avløpsrenseanlegg - oversendelse av kontrollrapport etter tilsyn ved rensenanlegget - Oppdal kommune

Fylkesmannen viser til kontroll ved Oppdal avløpsrenseanlegg 01.10.2008.

Vedlagt følger inspeksjonsrapporten utarbeidet på grunnlag av kontrollen ved rensenanlegget. Dersom Oppdal kommune mener at rapporten inneholder faktiske feil, ber vi om tilbakemelding på dette innen **01.11.2008**. Dersom vi ikke hører noe innen denne fristen, regner vi med at det ikke er noe å bemerke og rapporten regnes som endelig.

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i rapporten. Vi forutsetter at forholdene rettes opp slik at virksomheten drives i samsvar med gjeldende avløpsregelverk og fastsatte renskrav i utslippstillatelsen av 29.10.1992.

Vi ber om skriftlig tilbakemelding innen **21.11.2008** på hvordan Oppdal kommune vil følge opp påviste avvik og anmerkninger. *Under enkelte avvik har vi bedt kommunen stipulere hvor lang tid en trenger for å lukke avviket. Vi ber kommunen her angi en konkret dato (jf. vedlagt inspeksjonsrapport).* Kommunen må i den sammenheng ta høyde for at nye krav til rensing, rapportering av overutslipp og prøvetaking fastsatt i forurensningsforskriftens kap 14 trår i kraft fra 31.12.2008.

Fristfastsettelsen kan påklages til Statens forurensningstilsyn (SFT) innen 01.11.2008. En evt. klage bør begrunnes og sendes via Fylkesmannen.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilbakemelding innen fristen med bekreftelse på at avvik er rettet, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. produktkontrollloven § 13 eller forurensningsloven § 73.

Tvangsmulkten vil påløpe etter en nærmere fastsatt frist og vil pålyde et engangsbeløp på **kr. 2000,-**. Kommentarer til varslet kan sendes til Fylkesmannen innen 01.11.2008.

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

Vedtak om kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf krav i *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) kap 39 om ”gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven”.

Virksomheten er plassert i **risikoklasse 3** med utgangspunkt i avløpsanleggets størrelse, utslippspotensialet og berørt resipient (jf. Fylkesmannens vedtak i brev av 02.06.2008 med varsel i brev av 13.05.2008).

Gebyrsatsen for inspeksjonen er **kr. 10.500,-** .

Fylkesmannen vil gjøre oppmerksom på at en oversikt over forskrifter til forurensningsloven er lagt ut på internett under følgende adresse: <http://www.sft.no> under regelverk.

Reglene om innkreving av gebyrer til statskassen for Fylkesmannens konsesjonsbehandling og kontroll finnes i denne oversikten under forurensningforskriften. Papirversjon av forskriften kan fås ved henvendelse til Fylkesmannen.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f)
underdirektør

Torill Espedal
overingeniør

Vedlegg:

Inspeksjonsrapport Oppdal avløpsrenseanlegg, Oppdal kommune datert 20.10.2008

Kopi m/vedlegg:

Arbeidstilsynet Midt Norge Postboks 4368 Hospitalsløkkan 7417 Trondheim

Inspeksjonsrapport

Vår dato: 20.10.08   Vår referanse: 08/3168

Dato for inspeksjonen: 01.10.2008

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn: Oppdal avløpsrenseanlegg (Ålmen RA)	Virksomhetens org.nr.:
Adresse v/ Oppdal kommune, 7340 Oppdal	Virksomhetens telefon: 72 40 10 00
Navn på andre sentrale aktører:	Virksomhetens e-post: postmottaket@oppdal.kommune.no
Kommune/kommunenr.: Oppdal kommune	Bransjenr. (NACE-kode):

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: Thorleif Jacobsen og Nils Nordbø	Fra Fylkesmannen: Tore Haugen og Torill Espedal
---	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Internkontroll – risikovurdering og avviksbehandling
- Rensekrav til renseanlegget
- Overløp av urensset avløpsvann
- Renseanlegget – drift og styring
- Utslippsmålinger – bla. akkreditering prøvetaking
- Overholdelse av utslippskrav – bla. bruk av utslippsmålinger

Rapportens status

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Resultater fra kontrollen

- x Kontrollen avdekket **3** avvik i forhold til regelverket
- x Det er gitt **2** anmerkninger

Oppfølging etter kontrollen

X Virksomheten plikter å rette avvikene. Fylkesmannen ber virksomheten om å gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene i forhold til avvik.

Frist for skriftlig tilbakemelding er: 21.11.08

Definisjoner og informasjon

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Tvangsmulkt: Myndighetene har mulighet til å vedta tvangsmulkt for å sikre at ulovlige forhold rettes. En tvangsmulkt kan gis som et engangsbeløp eller være løpende inntil forholdet er rettet.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1 Internkontrollen har mangler innen risikovurdering

Avvik fra Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 eller 7

Kommentar

Utilstrekkelig risikovurdering

Kommunen har ikke foretatt en dokumentert risikovurdering av avløpsanlegget. Det må foretas en kartlegging av forhold som har betydning for utslippsforholdene på anlegget. Eksempler på slike forhold kan være lagring av kjemikalier, oppbevaring av prøver under prøvetaking og før forsendelse til analyser, deler/rensetrinn i anlegget hvor det er spesiell fare for kritiske forhold (strømbrudd, gjentetting, mangel på reservedeler med mer) og utslipp fra overløp. Fremtidige klimaeffekter (økt nedbør) og virkninger bør også vurderes i en risikovurdering (jf. veileder TA 2317/2007).

Kartleggingen må følges opp med en rangering av risiko og en tiltaksplan for forhold med uakseptabel høy risiko (gjelder både avløpsnett, overløp og renseanlegg).

Risikovurderingen må oppdateres med jevne mellomrom med bakgrunn i fastsatte kriterier som for eksempel tid, endringer i anlegg etc. Kommunen må utarbeide en skriftlig rutine for oppdatering av risikovurderingen med bakgrunn i de kriteriene som kommunen velger å legge til grunn for dette.

Dokumentasjonen må foreligge skriftlig.

Avviksbehandlingssystemet

Virksomheten har utarbeidet et system for avviksbehandling. Det må foretas en gjennomgang av om eksisterende system er tilstrekkelig for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av gjeldende krav satt til anlegget mhp. ytre miljø.

Vi ber kommunen stipulere hvor lang tid en trenger for å lukke dette avviket (forslag til dato).

Avvik 2   Overløp av urensset vann blir ikke tallfestet

Avvik fra   Forurensingsforskriften § 14-5

Kommentar

Kommunen har 8 avløpspumpestasjoner, hvorav 2 ikke er tilkoblet driftskontrollanlegget og 1 er ikke tilkoblet avløpsrenseanlegget, men pumper mot slamlagunen på Driva. Det er overløp med telleverk i alle pumpestasjonene. I tillegg er det 4 overløp til bekk fra kum. Disse er ikke tilknyttet driftsovervåkning, men blir fulgt opp manuelt. Overløp i selve renseanlegget registreres, men disse dataene inngår ikke pr i dag i beregningene av renseeffekt for anlegget. Dette overløpsbidraget skal medregnes i rensegraden for anlegget, jf. §14-11 siste ledd).

Vi kan ikke se at det finnes en plan for hvilken rekkefølge det skal ryddes opp i de ulike overløpene, inkludert overløp fra renseanlegget. Oppryddingen bør bla. bygge på en resipientvurdering og størrelsen på overløpet (jf. avvik 1).

Fylkesmannen gjør for øvrig kommunen oppmerksom på at det alternativt kan benyttes anerkjente beregningsmodeller som verktøy for å framskaffe data som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnett (jf. §14-5).

Forurensingsforskriften §14-5 stiller krav om at den ansvarlige fra 31.12.2008 skal registrere eller beregne driftstid for utslipp fra overløp. Kommunen må redegjøre for hvordan de skal imøtekomme kommende dokumentasjonskrav. Herunder oversikt over økonomiske kostnader ved etablering av nødvendig måleutstyr, samt en framdriftsplan for iverksetting av tekniske tiltak.

Vi ber kommunen stipulere hvor lang tid en trenger for å lukke dette avviket (forslag til dato).

Avvik 3   Utslippskontrollen har vesentlige mangler

Avvik fra   Forurensingsforskriften § 14-11 Internkontrollforskriften § 5 punkt 7

Kommentar

Det tas ut tidsproporsjonale vannprøver (døgnblandprøver) både i innløp og utløp ved fast tidspunkt (ukedag). Regelverket setter krav om uttak av representative mengdeproporsjonale prøver. Prøvene skal tas med jevne mellomrom gjennom året, dvs. tidspunktet for prøvetaking skal fordeles jevnt over de forskjellige årstidene og spres på ulike ukedager (jf. §14-11). Prøvetakingstidspunktet skal være i henhold til en tidsplan oppsatt på forhånd i internkontrollen. Kommunen følger en skriftlig prøvetakingsplan utarbeidet av Gaia Lab.

Oppbevaring av prøver er ikke kvalitetssikret. I henhold til krav i NS-EN-ISO-5667-3 skal utslippsprøver for bl.a. organisk stoff som har et høyt innhold av bakterier (som avløpsvann har), analyseres så raskt som mulig. Døgnprøver skal oppbevares i området 1-5 grader celsius, i praksis vil det si kjøleskap eller lignende (fryseboks kan vurderes). Fylkesmannen forventer at kommunen finner frem til en løsning der kravene i standarden etterkommes.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger:

Anmerkning 1   Det mangler en driftsinstruks for den daglige driften av avløpsrenseanlegget

Kommentarer:

Det bør utarbeides en enkel instruks for drift av renseanlegget for å sikre optimal drift. En slik instruks må bl.a. inneholde oversikt over styrende parametere (for eksempel pH, siktedyp) og en rutine for kalibrering og kontroll av viktige styringskomponenter.

Anmerkning 2   Kommunen har ennå ikke besluttet hvordan de skal følge opp kravet om akkreditert prøvetaking

Kommentarer:

Fra 31.12.2008 skal alle som utfører prøvetaking være akkreditert for dette (eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem). Kommunen har ikke avklart på hvilken måte de skal imøtekomme kravet om akkreditert prøvetaking. På tilsynet kom det fram at kommunen er i dialog med Gaia Lab for bistand uten at det har ført fram til en konkret avtale. Det vil ikke være aktuelt å akkreditere egne ansatte i kommunen av økonomiske årsaker. Generelt innebærer en akkreditering en formell godkjenning av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav (jf. §14-11 kommentardel).

Fylkesmannen anbefaler samarbeid på tvers av kommunegrensene. Alternativt må kommunen inngår en avtale med et analysesenter/laboratorium som er akkreditert for prøvetaking. Vi forventer videre fremdrift i akkrediteringsprosessen.